

karanga nga mangumangu "Tomokia, patua katoatia." Ko tetahi o nga tamariki taane i huna ki raro i te moenga, ko tetahi i rere ma te matapihi ka oma ki te whakaatu ki tona papa. Tae rawa mai tera kua oma ke nga kai-kohuru, engari ko ta ratou parekura e wharona ana. Ko Hirita Mopere raua ko Mihi Keeha, te kai-whakaako, i rere ma te matapihi, katahi ka oma me te pupuri tonu o raua ringaringa. Ka mate katoa nga mea i mabue iho ki roto ki te whare katahi raua ka whaia e Tieki Anawutu. Ko Mihi Keeha i tapahia ki te toki i te tuatahi, (i te kitenga e takoto tonu ana i roto i ona kakahu moe); ko Hirita i tohe ano ki te oma, engari i taka ki roto i te munga, patua iho e Tieki ki reira. Etahi atu i kohurutia ko te wahi e a Mopere ko tetahi o ona tamahine ko Kerehi, me tona iramutu me Erehi Karaka. I puta ano a Kerehi ki waho ma te matapihi, engari no te putanga ki waho ka patua. Tokorua nga tamariki pakupaku kaore i patua.

Kaore i tino mohiotia te take nui i pakari ai nga mangumangu nei ki te patu tangata. Ko ta ratou mahi he mahi taiapa ma Mopere, he iti noa iho te moni kaore ano i utua, engari he hoatu kai tonu te mahi a Mopere ma aua mangumangu. Ko Timi Kawana anake raua ko Tiaki Anawutu kaore ano kia mau, kua tomo raua ki tetahi ngahere tino nui tino kino hoki, a tera e uaua to raua mau. He hoibo o raua, he toki he pu kei a raua. Ko nga mea o ratou i mau i mea kaore ratou i te kohuru. Ko te wahine a Timi Kawana he wahine tino kino atu. Ko te take i hopukia ai taua wahine i a runga i te korero a te wahine a Mopere i mua atu o tona matenga, i rongorongo ia i te reo wahine i waho o te whare. I te whakawakanga he kata tonu te mahi a taua wahine.

No muri mai ka puta mai nga rongorongo kua kohurutia tetahi kaumatua ko Makai te ingoa, ko tona wahine i patua ano engari kaore i tino mate rawa. I muri mai ano ka puta mai te rongorongo kua kohurutia ano tetahi wahine raua ko tana tamaiti paku 18 nga marama, ko te koka i puhia ki te pu ko te tamaiti i tapahia ki te toki. I tino wetiwei rawa te patunga i enei. Ko nga tamariki a Makai i whakaurangia mo te hoatutanga he hoibo mo aua mangumangu. Tenei ake pea etahi atu tangata ka kohurutia. He nui nga tangata kei te kimi i nga mangumangu nei, kua tukua ma te kuri e hongiri haere o raua haerenga. Kua whakaritea e £200 te utu ki te mau ki te mate ranei te mea kotahi o aua tangata. Kanui rawa te kino o tenei kohuru. Ko te iwi mangumangu o Ahitereiria tetahi o nga iwi whakamutunga mai i te ao nei, a e kua ana ko

te iwi Maori te iwi rangatira atu o nga iwi maori katoa, otira e whakataurekareka ana ano etahi Maori i a ratou ki te kohuru tangata. He tokomaha nga tangata e kore rawa e kohuru mehemea i tapae atu ratou i o ratou ngakau hei nohoanga mo te Wairua o te Atua, i mea hoki a te Karaiti, "No roto hoki no te ngakau o nga tangata te putanga o nga whakaaro kino, o nga puremu, o nga moe puku, o nga kohuru." Ki te nohoia taua ngakau e te Wairua Tapu o te Atua ka ngaro te whakaaro kino, te puremu, te moe puku, te kohuru, engari ka makuru ko nga hua whakapaipai o te Wairua, ara "he aroha, he hari, he rangimarie, he manawanui, he ngawari, he ngakau pai, he whakapono, he ngakau mahaiki, he ngakau kua taea te peehi." (Karatia v. 22, 23.) "Homai, e taku tamaiti, to ngakau ki a au." (Whakatauki xxiii. 26.)

AKU HAERENGA.

TURANGANUI KI WHAKATU.

E ki ana te pakeha he nui te matauranga e puta mai ki te tangata i runga i te haere ki te whenua; ma reira hoki ka tutaki ai ia ki ia ahua ki ia ahua o te tangata, ka kite ai ia i nga mea hou, i nga mea rere ke, i nga mea whakamiharo. Kaore ahau i te mohio ki te nui o te matauranga i riro mai i a au i runga i oku nei haerenga, otira ko tenei e mohio ana au, he nui te ngahau, he nui te ora o te tinana. Ka whakaatu au i nga mea i kitea e au, ehara i te mea hei whakamanamana, engari hei korero ma nga tangata kaore nei ano i kite i aua wahi, hei whakaatuatu hoki i a tatou i te iwi Maori, etahi hapu ki etahi hapu, no te mea he whanau kotahi tatou te Maori, he teina he tuakana.

I tera Oketopa ka rere atu au i Turanga ki Nepia i runga i te tima atahua nei i a te Hrenetia. I runga kaupuke ka tupono au ki a Atirikona Rangere (Langley) o Poihakena, raua ko tona hoa wahine e haere ana ki te marenatanga o te tamahine a Airini Tonore. I hari raua i hari hoki au i to matou tutakitanga ano i tenei ao; no te tau 1897 ka mohio au ki a raua i Poihakena. I mea te Atirikona tino nui atu tona whakanuihi ki Niu Tireni, i mea e hiahia ana ia ki te noho tonu ki konei hei mihinare ki te iwi Maori. Koia nei tonu tetahi o nga tino minita o tawahi. Mahue mai raua i a au ki Nepia ka haere au ki Poneke, a waimarie ana au ki te kite i te haerenga o te ope hoia tuatahi ki Taranawaara. E kore e puta he kupu mo tenei ra nui, kua paenga katea hoki nga korero.